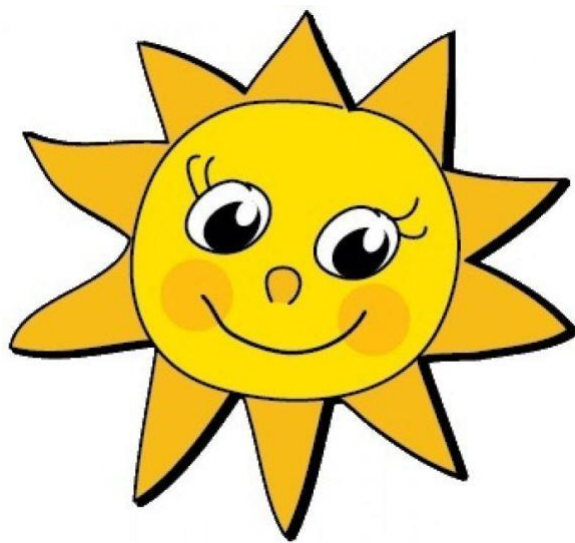

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

PUTOVÁNÍ SE SLUNÍČKEM

1	Identifikační údaje o škole.....	4
1.1	Název ŠVP.....	4
1.2	Údaje o škole.....	4
1.3	Zřizovatel.....	5
1.4	Platnost dokumentu.....	5
2	Obecná charakteristika školy.....	6
2.1	Velikost školy.....	6
2.2	Lokalita školy.....	6
2.3	Charakter a specifika budovy.....	6
3	Podmínky vzdělávání.....	7
3.1	Věcné podmínky.....	7
3.2	Životospráva.....	7
3.3	Psychosociální podmínky.....	8
3.4	Organizace chodu.....	9
3.5	Řízení mateřské školy.....	10
3.6	Personální a pedagogické zajištění.....	11
3.7	Spoluúčast rodičů.....	11
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	11
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	13
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	13
3.11	Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	14
4	Organizace vzdělávání.....	15
5	Charakteristika vzdělávacího programu.....	18
5.1	Zaměření školy.....	18
5.2	Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu.....	18
5.3	Metody a formy vzdělávání.....	18
5.4	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.....	20
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	23
6	Vzdělávací obsah.....	24
6.1	Integrované bloky.....	24
6.1.1	Začínáme spolu.....	24
6.1.2	Barvy a dary podzimu.....	27
6.1.3	Podzimní loučení.....	30
6.1.4	Kouzlo Vánoc.....	33
6.1.5	Zimní čarování.....	35
6.1.6	Objevujeme svět.....	37
6.1.7	Probouzení jara.....	39
6.1.8	Barevné počasí.....	40
6.1.9	Když všechno kvete.....	42
6.1.10	Putování za sluníčkem.....	44
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu.....	51

6.3	Dílčí projekty a programy	51
7	System evaluace	53

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Putování se sluníčkem

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a Mateřská škola Jestřebí, příspěvková organizace

SÍDLO ŠKOLY:

ZŠ a MŠ Jestřebí 105, 471 61 Jestřebí

KONTAKTY:

e-mail: skola@zsjestrebi.cz

zemanova@msjestrebi.cz

web: www.zsjestrebi.cz

REDIZO: 650037090

IČO: 72744171

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. Michal Kotek

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Pavla Zemanová, DiS.

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Jestřebí

ADRESA ZŘIZOVATELE:

Jestřebí 142, 471 61 Jestřebí

KONTAKTY:

+420 487 877 133

www.jestrebi.eu

IČO: 00260878

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2020

VERZE ŠVP: 1

ČÍSLO JEDNACÍ: Jes 3/20

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 28. 8. 2020

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 28. 8. 2020

.....
ředitel školy

Mgr. Michal Kotek

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 34

Počet tříd: 2

Počet pracovníků: 4

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

V centru obce

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Jedná se o objekt ze dvou částí postavených v různých obdobích – historické části (postavena okolo r. 1900) a novodobé části. Objekt je dvoupodlažní, částečně podsklepený a zakrytý polovalbovou střechou (historická část) a pultovou střechou (novodobá část). Konstrukce objektu odpovídají svému věku a stáří.

Dopravní dostupnost školy:

Vynikající dopravní dostupnost z České Lípy, Dobé i z Doks. V blízkosti autobusová zastávka.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory (podlahová plocha i objem vzduchu atd. dle příslušného předpisu) a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Denně se zajišťuje dostatečné větrání podle právě probíhající činnosti dětí, prostor třídy je členěn do „zón“, ve kterých jsou umístěny hračky a materiály pro činnosti, ve třídě je místo, kde mohou děti odpočívat. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí a zdravotně hygienické zařízení (umývárny, toalety, lůžka) jsou přizpůsobeny antropometrickým i hygienickým požadavkům. Počet toalet a umývadel i výška stolků a židliček je odpovídající potřebám dětí. Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; podle možností je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno. Máme dostatek pomůcek a hraček pro dívky i chlapce, hračky i pro mladší děti. Volně přístupný materiál pro zájmy dětí. V neposlední řadě je počítáno i s dětmi ve věku od dvou let. Hračky, pomůcky, náčiní i další doplňky nebo jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi. Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům. Výtvary dětí jsou vystaveny ve všech prostorách budovy, obměňovány v souladu s tématy. Vybavení zahrady umožňuje herní, pohybové, výtvarné aj. aktivity. Zahrada je osazena 2 houpačkami i pružinovými, domečkem a pískovištěm. Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkající se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, hlučnosti, světla i stínu, alergizujících či jedovatých látek, používají se ekologické čisticí prostředky).

3.2 Životospráva

Pitný režim je zajištěn samoobslužně, a to formou várnice s hrnečky ve třídě. Děti mají možnost kdykoliv, dle vlastní potřeby, se během dne napít – malým dětem jsme nápomocni. Při organizaci výdeje jídel a odnášení použitého nádobí se snažíme o částečně samoobslužný režim, s ohledem na věk a bezpečnost dětí. Snažíme se dětem vštípit základy stolování. Konzultujeme s vedoucí kuchyně složení jídelníčku a snažíme se zařazovat potraviny racionální výživy a připravovat dětem pestrou stravu s dostatkem ovoce a zeleniny. Respektujeme u jednotlivých dětí zákaz či nechuť ke konzumaci určitých potravin.

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava (dle předpisů). Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována technologie přípravy pokrmů a nápojů. Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Jídelníček je sestavován dle pyramidy zdravých potravin,

vyhodnocuje se spotřební koš, podávají se zeleninové saláty, každý den se podává ovoce či zelenina.

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. V oblasti životosprávy upravujeme denní režim (zejména v souvislosti s individuální potřebou aktivity, odpočinku nebo spánku jednotlivých dětí). Poskytujeme dostatek času na jídlo.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší. Využíváme i okolí MŠ.

Děti mají dostatek volného pobytu nejen na školní zahradě, ale i v interiéru mateřské školy. Vedeme je k dodržování stanovených pravidel pro zacházení s náradím a náčiním, omezujeme sezení u stolečků.

V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Akceptujeme i malou potřebu spánku, předškolní děti mají možnost být po přečtení pohádky a odpočinku na lehátku v druhé třídě, kde jsou jim nabízeny klidové aktivity.

Učitelé se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Jedním z našich cílů je "šťastné dítě", proto budeme pokračovat ve zdravém, klidném způsobu vzdělávání podle potřeb dítěte i rodiny. Usilujeme o navázání spolupráce s rodinou.

Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí a situaci.

Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád a učit děti pravidlům soužití.

Všechny děti mají v MŠ rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno, učitelé respektují jejich potřeby (obecně lidské, vývojové i individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování.

Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností, žádné z nich není zvýhodňováno či znevýhodňováno a všem dětem je věnována stejná péče, vyjma dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádským společenstvím, v němž jsou zpravidla rády.

Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitele s dětmi.

Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. Ve věku dvou let dítě potřebuje stálý pravidelný denní režim (dostatek času na realizaci činností, úpravu času stravování), více klidu (prostor k odpočinku během dne), více individuální péče (vzdělávací činnosti realizované v menších skupinách či individuálně), srozumitelná a jednoduchá pravidla a řád, určující mantinely jeho jednání.

Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním, vyvaruje se paušálních pochval stejně jako odsudků.

Panuje zde vzájemná tolerance a důvěra, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita a podpora. Pravidla soužití jsou nastavena.

Učitel se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně zaměřené potřeby. Do denního programu jsou pravidelně (několikrát v týdnu) zařazovány pohybové aktivity, které se dají realizovat i v menších skupinkách a děti si činnosti mohou vybírat jak v oblasti pohybu, vzdělávání, her aj. Tím jsou podněcovány k vlastní aktivitě, Učitelé se plně věnují dětem a jejich vzdělávání. Děti nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován individuálně přizpůsobený adaptační režim. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit, nebo v ní později pokračovat. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atp. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti. Při všech činnostech je dbáno na osobní soukromí dětí a podle potřeby mají možnost se neúčastnit činností a uchýlit se do relaxačního koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně apod. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas). Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě.

Mateřská škola disponuje následujícími prostory pro úspěšné vzdělávání:

- prostorná herna s několika hracími koutky pro děti
- 2 třídy vybavené počítačem, z toho jedna je vybavena interaktivní tabulí
- umývárna s toaletami pro děti MŠ v 1. patře
- jídelna (využití pro MŠ i ZŠ)

- umývárna pro ZŠ s toaletami
- šatna pro děti MŠ
- šatna pro personál
- umývárna s toaletami pro děti MŠ v přízemí

- sklad chladících zařízení

- sklad potravin

- kuchyně

- kancelář zástupkyně ředitele MŠ a vedoucí školní jídelny
- oplocená školní zahrada s hracími prvky

Naše mateřská škola je bezbariérová, škola má vlastní plošinu pro invalidní vozík.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny. Mateřskou školu a školní jídelnu řídí zástupkyně ředitele MŠ, která je přímo podřízena řediteli školy. Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek. Při vedení zaměstnanců ředitel školy a zástupkyně ředitel MŠ vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Ředitel školy a zástupkyně ředitele MŠ vyhodnocují práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivují a podporují jejich vzájemnou spolupráci. Pedagogický sbor pracuje jako tým, zve ke spolupráci rodiče. Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a využívá zpětnou vazbu. Ředitel vydává školní vzdělávací program, na jehož tvorbě spolupracují členové týmu, případně i rodiče. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, jsou smysluplné a užitečné. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími organizacemi v místě, kmenovou ZŠ, školní družinou a MŠ Provoďín - společně akce, kulturní vystoupení, zápis do 1. třídy aj. Spolupráci s odborníky (PPP, SPC) využíváme zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Pedagogičtí pracovníci se průběžně vzdělávají a přistupují ke svému vzdělávání aktivně (studium odborné literatury a publikací, sledování informací na internetu, spolupráce s pedagogy jiných organizací, účast na odborných seminářích aj.). Ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech dětem zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Zaměstnanci jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí). Škola zajišťuje logopedickou prevenci. Rehabilitace či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky.

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství. Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, respektive rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, podle svého zájmu zde vstupovat do her svých dětí. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje. Učitelé pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejich svěřených vnitřních záležitostech. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí - např. zapůjčení odborné literatury, spolupráce s odborníky aj.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

ŠVP MŠ Jestřebí vychází z respektování individuálních potřeb a možností dítěte. Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je takové dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (ŠPZ) na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ po projednání se školou a zákonným zástupcem dítěte. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP, PLPP zpracovává škola samostatně, IVP zpracovává škola na základě doporučení ŠPZ.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobovat tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám i možnostem. Snahou pedagogů je – stejně jako ve vzdělávání dětí, které speciální vzdělávací potřeby nemají – vytvoření *optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte*, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.

Důležitou podmínkou úspěšnosti předškolního vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je nejen volba vhodných (potřebám dětí odpovídajících) vzdělávacích metod a prostředků, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními, ale i uplatňování *vysoce profesionálních postojů učitelů* i ostatních pracovníků, kteří se na péči o dítě a jeho vzdělávání podílejí. Rozvoj osobnosti dítěte s přiznanými podpůrnými opatřeními závisí na citlivosti a přiměřenosti působení okolí mnohem více, než je tomu u dítěte, které není ve svých možnostech primárně omezeno. Proto je nutné vytvořit podmínky pro jejich pozitivní přijetí. K tomu je nutné, mimo jiné, navázat úzkou spoluprací s rodiči všech dětí, citlivě s nimi komunikovat a předávat potřebné informace.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracuje učitel s dalšími odborníky, využívá služby školských poradenských zařízení.

Podmínky pro vzdělávání dětí musí vždy odpovídat individuálním potřebám dětí. Podmínky pro vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními stanovuje školský zákon a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Učitel zajišťuje tyto podmínky s ohledem na vývojová a osobnostní specifika těchto dětí a měl by být vzdělán v oblasti speciální pedagogiky.

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;

- realizaci všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami v mateřských školách zřízených podle § 16 odst. 9 školského zákona se uskutečňuje na základě *školních vzdělávacích programů upravených podle speciálních vzdělávacích potřeb dětí*.

Mateřská škola disponuje kompenzačními pomůckami.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola dle svých možností vytváří takové materiální podmínky, které umožní dítěti jeho talent rozvíjet (např. nadstandardní vybavení třídy hudebními nástroji, výtvarnými pomůckami). Mateřská škola má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí. Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky (např. možnost samostatné práce s náročnějším zadáním). Pedagogové si prohlubují znalosti a dovednosti související se vzděláváním nadaných dětí. Podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu. Mateřská škola spolupracuje s odborníky ze školského poradenského zařízení, se zákonnými zástupci dítěte a dalšími subjekty (zájmové organizace, vzdělávací instituce, sponzoři atp.).

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Předškolní období je zásadní pro utváření celoživotních návyků, respektování pravidel a norem. Ve věku dvou let je dítě zpravidla připraveno tyto aspekty rozeznávat a přijímat. Pokud se v mateřské škole vzdělávají děti mladší tří let, je nutné zajistit ještě další podmínky, které reagují na vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Dítě ve věku od dvou do tří let má některé potřeby jiné nebo intenzivnější než děti starší. Potřebuje stálý pravidelný denní režim, dostatek emoční podpory, zajištění pocitu bezpečí, přiměřeně podnětné prostředí a činnosti, více individuální péče, srozumitelná pravidla.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti.

- Třída s věkově heterogenním uspořádáním má více zavřených, dostatečně zabezpečených skříněk k ukládání hraček a pomůcek. Tím je zajištěna bezpečnost dětí a předkládání přiměřeného množství podnětů pro tyto děti.
- Ve třídě jsou pro zajištění bezpečnosti jiným způsobem zneprístupněny bezpečnost ohrožující předměty a jsou nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek.
- Prostředí je upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte.
- Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení a hygienické potřeby.
- Je zajištěn vyhovující režim dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek).
- Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami.
- Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty.
- Vzdělávací činnosti jsou realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí.
- Učitelky uplatňují k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá.
- V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

3.11 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Ředitel mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Jako podpůrný materiál je využíváno Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

V prvním patře mateřské školy se nacházejí dvě třídy s kapacitou pro 34 dětí od 2–7 let.

Vzdělávání probíhá formou integrovaných vzdělávacích bloků, aby nespojovaly pedagogy a neomezovaly je v nabídce konkrétních činností, které dětem nabídnou s ohledem na jejich fyziologické, kognitivní, sociální a emotivní potřeby.

Preferujeme metody prožitkového a kooperativního učení hrou. Učení činnostmi dětí, které jsou založené na přímých zážitcích dítěte. Využíváme přirozené touhy dítěte objevovat stále nové a nepoznané, poskytujeme dítěti dostatek prostoru pro vlastní spontánní nápady a aktivity.

Podněcujeme u dětí radost z učení, podněcujeme jeho zájem o nová poznání a získávání dalších zkušeností a dovedností.

Uplatňujeme situační učení vytvářením a využíváním situací poskytujících dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí; aktivity spontánní, řízené i částečně řízené, vzájemně provázané a vyvážené.

Vytváříme podmínky pro individuální, skupinové i frontální didakticky zacílené činnosti, děti tak mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.

Poskytujeme dítěti žádoucí vzory chování a postojů, které si v procesu spontánního sociálního učení založeného na principu přirozené nápodoby snáze osvojí.

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

1. třída má věkové složení od 2 - 3,5 let
2. třída má věkové složení od 3,5 - 7 let

Zohledňujeme přání rodičů v případě sourozeneckých vazeb, aby děti chodily do jedné třídy.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

- Příprava na pobyt venku
- Pobyt venku na školní zahradě, vycházky do okolí obce
- Oběd
- Výlety, akce pro děti, vystoupení pro rodiče a veřejnost

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

K předškolnímu vzdělávání do mateřské školy, jejíž činnost vykonává Základní škola a Mateřská škola Jestřebí, příspěvková organizace budou přijímány děti v tomto pořadí (do výše povoleného počtu dětí uvedeného ve školském rejstříku):

- Přednostně se přijímají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky a děti s OŠD, jejichž vzdělávání je v mateřské škole od 1. 9. 2017 povinné, s trvalým pobytem ve školském obvodu stanoveným obcí Jestřebí.
- Děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, jejichž vzdělávání v MŠ je od 1. 9. 2017 povinné, s trvalým pobytem mimo školský obvod.
- Děti, které do 31. 8. dovrší 3 let věku, s trvalým pobytem ve školském obvodu

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

- Zákonný zástupce dítěte je povinen oznámit formu individuálního vzdělávání vedoucímu pracovníkovi v mateřské škole nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno vedoucímu pracovníkovi mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.
- Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat:
  - a) jméno, popřípadě jména, a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte,
  - b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno,
  - c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte.
- Vedoucí pracovník mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno – oblasti vychází z RVP PV.
- Způsob ověření – mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání.
- Termíny ověření - 7. 12. 2017, náhradní termín do 14 dnů

- Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u ověření. Pokud zákonný zástupce dítěte nezajistí účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu, vedoucí pracovník mateřské školy ukončí dítěti individuální vzdělávání.
- Odvolání proti rozhodnutí o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek.
- Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat.
- Výdaje spojené s individuálním vzděláváním dítěte hradí zákonný zástupce dítěte, s výjimkou speciálních kompenzačních pomůcek a výdajů na činnost mateřské školy, do níž bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Naše mateřská škola se zaměřuje na to, aby se děti cítily šťastně, spokojeně a bezpečně, zažívaly pocit úspěchu. Respektujeme jedinečnost každého dítěte, jeho možnosti, jeho individualitu. Rozvíjíme dítě v oblasti psychické, fyzické i sociální.

Chceme, aby dítě na konci předškolního období bylo relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat takové nároky, které jsou na něj běžně kladeny a zároveň i ty, které ho v budoucnu čekají. Přejeme si, aby byla v péči o děti společně s rodiči vytvořena cesta spolupráce, vzájemné důvěry a otevřenosti.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

- Všestranné rozvíjení osobnosti každého dítěte s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti, se zřetelem na celkový rozvoj v úzké součinnosti s rodinou.
- Vést děti k úctě a ochraně přírody, k životnímu prostředí a k hodnotám, které vytvořily starší generace.
- Vést děti k multikulturním postojům.
- Napodobovat kladné modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí.
- Probouzet u dětí zvědavost v oblasti zdraví, zdravého životního stylu, k ochraně svého zdraví i druhých, dobře se identifikovat se svým tělem a mít představu o jeho skladbě a funkcích, pečovat o biologické potřeby kulturním způsobem.
- Veškeré vzdělávání dětí rozvíjet přirozenou cestou, probouzet touhu po vzdělání.
- Citlivě a komplexně působit na osobnost každého dítěte tak, aby se po všech stránkách rozvíjela a dítě mohlo úspěšně vstoupit do ZŠ.
- Vést děti k respektování práv druhých.
- Vést děti k samostatnějšímu vystupování – rozvíjení sebevědomí a zároveň vědomí vlastní zodpovědnosti.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Formy vzdělávání:

- Uplatňujeme činnosti spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené, v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem dítěte, didakticky zacílené činnosti, které jsou učitelkou přímo nebo nepřímo motivované, které jsou dítěti nabízena a v níž je zastoupeno

spontánní a záměrné (cílené, plánované) učení. Tyto činnosti probíhají zpravidla v menší skupině či individuálně.

- Didaktický styl vzdělávání dětí je založen na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte. Učitelka je průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním, probouzí v něm aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat.

Učitelka iniciuje vhodné činnosti, připravuje prostředí a nabízí dítěti příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe stále účinnějším způsobem.

- Mezi oblíbené formy naplňující záměry vzdělávání patří doplňkové programy a nadstandardní aktivity (např. výlety, divadla, besedy apod.), které organizujeme v průběhu celého roku.

Metody vzdělávání:

- Pro naplnění předpokladů a možností optimálního rozvoje osobnosti každého dítěte uplatňujeme metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činnosti dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích dítěte, které podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat, podněcují radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti.
- Ve vzdělávání využíváme přirozeného toku dětských myšlenek a spontánních nápadů a poskytujeme dítěti dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jeho vlastní plány.
- V dostatečné míře uplatňujeme situační učení, založené na vytváření a využívání situací, které poskytují dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí, tak, aby se dítě učilo dovednostem a poznatkům v okamžiku, kdy je potřebuje, a lépe tak chápalo jejich smysl.
- Vzdělávání probíhá formou vzdělávacích bloků, které jsou společné pro celou školu a jsou konkretizovány na třídní úrovni, aby nespojovaly pedagogy a neomezovaly je v nabídce konkrétních činností, které dětem nabídnou s ohledem na jejich fyziologické, kognitivní, sociální a emotivní potřeby.
- Preferujeme metody prožitkového a kooperativního učení hrou. Učení činnostmi dětí, které jsou založené na přímých zážitcích dítěte. Využíváme přirozené touhy dítěte objevovat stále nové a nepoznané, poskytujeme dítěti dostatek prostoru pro vlastní spontánní nápady a aktivity.
- Podněcujeme u dětí radost z učení, podněcujeme jeho zájem o nová poznání a získávání dalších zkušeností a dovedností.
- Uplatňujeme situační učení vytvářením a využíváním situací poskytujících dítěti srozumitelné praktické ukázky životních souvislostí; aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené.

- Významnou roli v procesu učení sehrává spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby. Proto ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, nejen v didakticky zaměřených činnostech, poskytujeme dítěti vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.

5.4 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Děti jsou vzdělávány ve třídách s přihlédnutím k jejich schopnostem a specifickým potřebám. Pedagogové školy průběžně vyhodnocují individuální vzdělávací potřeby dětí. V případě potřeby sestavují plán pedagogické podpory dítěte (PLPP). V písemné formě PLPP jsou navržena konkrétní opatření, která mají přispívat ke zmírnění či případnému odstranění stávajících obtíží, případně k rozvoji talentu nebo mimořádného nadání v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Škola navrhne zákonným zástupcům dítěte realizaci PLPP včetně podpůrných opatření i v rámci domácí přípravy včetně doporučených způsobů práce. Zákonní zástupci a všichni zúčastnění pedagogové odsouhlasí PLPP svým podpisem.

Na tvorbě PLPP spolupracují pedagogové v oblastech, ve kterých jsou podpůrná opatření žádoucí. Průběžné vyhodnocování navržených opatření probíhá na pravidelných poradách. Po třech měsících škola vyhodnotí PLPP.

V případě, že nedošlo k nápravě navržených opatření, škola informuje rodiče a požádá o spolupráci školské poradenské zařízení.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Individuální vzdělávací plán zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. IVP se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení nebo zákonného zástupce dítěte. Škola komunikuje konkrétní možnosti podpůrných opatření se školským poradenským zařízením. Na základě jeho doporučení škola vypracuje IVP v písemné formě. IVP je zpracován nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce dítěte. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte.

V individuálním vzdělávacím plánu jsou dále uvedeny zejména informace o

- a) úpravách obsahu vzdělávání dítěte,
- b) časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání,
- c) úpravách metod a forem výuky a hodnocení dítěte

Po sestavení IVP škola vyzve zákonné zástupce dítěte k projednání plánu podpory. Zákonní zástupci a všichni zúčastnění pedagogové odsouhlasí IVP svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte.

Průběžné vyhodnocování navržených opatření probíhá na pravidelných poradách. Po uplynutí jednoho roku škola vyhodnotí IVP a stanoví další postup s poradenským zařízením.

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka. Na základě školského poradenského zařízení škola vypracuje IVP v písemné formě. IVP je zpracován nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.

Individuální vzdělávací plán obsahuje

- a) závěry doporučení školského poradenského zařízení,
- b) závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, případně vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost,
- c) údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi,
- d) vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení,
- e) seznam doporučených učebních pomůcek a materiálů,
- f) určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka,
- g) personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a

h) určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

Po sestavení IVP škola vyzve zákonné zástupce žáka k projednání IVP, který zákonní zástupci a všichni zúčastnění učitelé odsouhlasí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka.

Průběžné vyhodnocování navržených opatření probíhá na pravidelných poradách. Po uplynutí jednoho roku škola vyhodnotí IVP a stanoví další postup s poradenským zařízením.

Pravidla pro zapojení další subjektů:

Škola spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou Česká Lípa a Pedagogicko-psychologickou poradnou a Speciálně-pedagogickým centrem Semily. Na základě potřeby škola volí různé formy komunikace. Konzultace probíhají telefonicky i během osobních setkání. Poradenská zařízení poskytují dle potřeb školy odborná školení našich pedagogů.

Jako metodickou pomoc při diagnostice využíváme také portál NUV pro talentované žáky.

Zodpovědné osoby:

Za poskytování podpůrných opatření odpovídá ředitel školy. Koordinátor ŠVP zajišťuje soulad IVP s ŠVP.

Pedagogové průběžně monitorují individuální vzdělávací potřeby dítěte a realizují již navržená podpůrná opatření.

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

- rozvoj grafomotorických dovedností
- logopedická péče
- rozvoj zrakového vnímání
- práce s optickými pomůckami – prostorová orientace
- rozvoj vizuálně percepčních dovedností samostatný pohyb zrakově postižených
- zraková stimulace bazální stimulace u žáků s kombinovanými vadami

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Dětem je umožněn individuálně přizpůsobený adaptační režim.
- Mají dostatek času na veškeré aktivity včetně převlékání a stravování.
- Hračky a didaktické pomůcky odpovídají věkové hranici vhodnosti použití, zejména pro děti ve věku od 2 do 3 let.
- Herní, relaxační a sportovní prvky jsou využívány vždy s ohledem k věku dětí.
- Sedací nábytek pro děti zohledňuje tělesnou výšku dětí, podporuje správné držení těla při sezení, je bezpečný a stabilní.
- Škola vyčlenila prostor (skříň) pro ukládání individuálních hygienických potřeb dětí (pleny, vlhčené ubrousky apod.).
- Umývárna je vybavena 1 sprchovým koutem řešeným tak, aby děti mohly vstupovat do sprch bez cizí pomoci.
- Hygienické zařízení je vybaveno nočníky, u kterých se provádí pravidelná dezinfekce.
- Umyvárna je vybavena přebalovacím stolem, který zajišťuje intimitu dětem při přebalování.
- Hygienické zařízení je vybaveno krytým odpadkovým košem na použité pleny

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 Začínáme spolu

Název integrovaného bloku	Začínáme spolu
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Děti se seznamují s novým prostředím, činnostmi a rituály v mateřské škole. Poznávají nové kamarády a všechny ostatní, se kterými se bude v MŠ setkávat a kteří o něj budou pečovat. Vyprávějí si zážitky z prázdnin, vyprávějí o své rodině. Prostřednictvím komunitního kruhu si postupně uvědomují sounáležitost s ostatními dětmi. Společně si stanoví třídní pravidla chování, která se budou snažit dodržovat. Děti budou poučeny o bezpečném chování v prostorách MŠ i při pobytu venku, o aktivní ochraně vlastního zdraví. Při pobytu venku, na školní zahradě i mimo areál mateřské školy budou děti v přímém kontaktu s přírodou, budou se učit odpovědnému přístupu k životnímu prostředí přiměřenými podněty a vzdělávací nabídkou.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. Víťame vás ve školce – děti se seznámí s novým prostředím, činnostmi a rituály v mateřské škole. Poznají nové kamarády a všechny ostatní, se kterými se budou v mateřské škole setkávat a kteří o ně budou pečovat. Budou si vyprávět zážitky z prázdnin. Prostřednictvím komunitního kruhu si postupně uvědomí sounáležitost s ostatními dětmi. Společně si stanoví třídní pravidla chování, která se budou snažit dodržovat. Budou poučeny o bezpečném chování v prostorách mateřské školy i při pobytu venku.</p> <p>2. Hrajeme si v MŠ – Barevné hraní – činnosti zaměřené na poznávání barev a tvarů</p> <p>3. Babí léto – Na konci měsíce budou děti pozorovat změny počasí a jeho vliv na přírodu, na zdraví a psychiku člověka.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj kooperativních dovedností	začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.) vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	uvědomění si vlastního těla	zachovávat správné držení těla koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	získání relativní citové samostatnosti	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

6.1.2 Barvy a dary podzimu

Název integrovaného bloku	Barvy a dary podzimu	
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět	
Charakteristika integrovaného bloku	Přivítáme podzim a s ním i změny, které přinese – jeho krásu, barevnost, rozmanitost. Prakticky využijeme dary podzimní přírody i všechny možnosti, které toto období přináší. Děti budou pozorovat práci na poli, na zahrádkách, rozlišovat druhy ovoce a zeleniny a polní plodiny, seznamovat se s využitím ovoce a zeleniny a jejich významem pro zdraví člověka. Změny v podzimní přírodě budou děti pozorovat na vycházkách do blízkého lesa i při pobytu na školní zahradě. Rozšíří si poznatky o některých druzích zvířat a ptáků. Připomenou si, jak se máme správně a ohleduplně chovat v přírodě a jak ji máme chránit.	
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. Barevný podzim – přivítáme podzim a s ním i změny, které přinese – jeho krásu, barevnost, rozmanitost.</p> <p>2. Zvířátka v lese – děti poznávají zvířátka, které bydlí v lese, a tak si vytvářejí citlivý vztah k přírodě. Děti se učí přírodu chránit, vnímat ji všemi smysly a uvědomovat si i možná nebezpečí číhající v přírodě.</p> <p>3. Dary podzimu – děti budou pozorovat práce na poli, na zahrádkách, rozlišovat a třídit druhy ovoce a zeleniny a polní plodiny, seznamovat se s využitím ovoce a zeleniny a jejich významem pro zdraví člověka.</p> <p>4. Halloween – děti budou mít možnost seznámit se s tradicemi a zvyky Halloweenu prostřednictvím hudebně pohybových činností, výtvarného tvoření a dalších aktivit. Svátek Halloween vyvrcholí lampiónovým průvodem po obci a dílničkami pro rodiče s dětmi, kde si každý odnese svoji ozdobenou dýni.</p>	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	získání relativní citové samostatnosti	odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
		zorganizovat hru
		nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
		záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
	rozvoj společenského i estetického vkusu	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole všímat si změn a dění v nejbližším okolí
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

6.1.3 Podzimní loučení

Název integrovaného bloku	Podzimní loučení
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. Hrajeme si s větrem – počasí – děti se seznámí se změnami a druhy počasí, dozví se, proč je vítr důležitý, k čemu ho potřebujeme, v čem pomáhá, v čem škodí, druhy větru, déšť a význam vody v přírodě, sluníčko a jeho význam</p> <p>2. Barevný drak – děti se seznamují s tradiční podzimní zábavou – výrobou draků, která je zakončena společnou akcí s rodiči – Drakiádou.</p> <p>3. Výlov rybníka – budeme si povídat o koloběhu vody v přírodě, o jejím významu pro život, seznámíme se s životem v potoce, rybníce, řece...</p> <p>4. Loučení s podzimem - děti si rozvíjí environmentální myšlení a kladný vztah k prostředí, ve kterém žijí. Uvědomí si důležitosti ochrany životního prostředí. Získají povědomí o souvislostech mezi živou a neživou přírodou a naučí se vážit si života ve všech jeho formách. Naučí se citlivému vnímání okolního světa, péči o ochranu životního prostředí, zaměří se při činnostech na využívání vlastní fantazie, samostatnosti, kooperaci s ostatními dětmi. Dále si děti uvědomí hodnoty, jakými jsou ochota, ohleduplnost k druhým a k přírodě, důležitost vzájemné spolupráce.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	<p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	prožívat radost ze zvládnutého a poznatého
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.) posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. spolupracovat s ostatními odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho rozhodovat o svých činnostech chápat slovní vtip a humor formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat domluvit se slovy i gesty, improvizovat uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.</p> <p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p>
	rozvoj schopnosti sebeovládání	<p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti</p> <p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p>

6.1.4 Kouzlo Vánoc

Název integrovaného bloku	Kouzlo Vánoc
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Předvánoční období je časem příprav a velkého těšení, časem vůně jehličí a cukroví, perníčků, i purpury.... Čas vánoční je pro děti časem nejmilejším. Je to příležitost k seznamování s lidovými zvyky a tradicemi, i se zvyky jiných národů, a to přirozeným způsobem a na základě vlastního prožitku. Je to doba vhodná k upevnování dobrých a vřelých mezilidských vztahů, vytváření radostné atmosféry a dobré vánoční pohody. Vycházek do lesa a do volné přírody budeme využívat k pozorování a určování stop ve sněhu (blátě), budeme pozorovat přírodu v období vegetačního klidu, dozvíme se, jak se v zimě starají myslivci o zvířata v lese a jak můžeme pomoci i my.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. Hrátky s čertem – je zaměřeno na každoroční příchod Mikuláše, anděla a čerta. Prostřednictvím aktivit, her a činností prožijí děti nevšední týden plný napětí, tance i veselí. Děti se také seznámí s předvánočními tradicemi – svátkem Svatého Mikuláše.</p> <p>2. Tajemství Vánoc – přiblíží dětem předvánoční období, které je časem příprav a velkého těšení, časem vůně jehličí a cukroví, perníčků, purpury.</p> <p>3. Těšíme se na Ježíška – je časem vánočním a je pro děti časem nejmilejším. Je to příležitost k seznamování s lidovými zvyky a tradicemi, i se zvyky jiných národů, a to přirozeným způsobem a na základě vlastního prožitku. Je to doba vhodná k upevnování dobrých a vřelých mezilidských vztahů, vytváření radostné atmosféry a dobré vánoční pohody</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých
	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo) poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

6.1.5 Zimní čarování

Název integrovaného bloku	Zimní čarování
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Budeme objevovat krásy zimní přírody, formou pokusů se seznámíme s vlastnostmi sněhu a ledu. které využijeme k zimnímu sportování. Seznámíme se i s jinými kulturami za polárním kruhem. Naučíme se znát své tělo, jeho části, potřeby a funkce. Seznámíme se s pojmy ZDRAVÍ, ZDRAVÝ ŽIVOTNÍ STYL, budeme se snažit pochopit, že k tomu, abychom byli zdraví, potřebujeme být v tělesné, psychické i sociální jistotě. Seznámíme se se zvířátky v zimě a jejich životem.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. Co nám zima nadělila – budeme objevovat krásy zimní přírody kolem nás a poznávání jejích charakteristických znaků. Toto období nabízí možnost zařadit do nabídky činností v MŠ některé zimní sporty a vhodné oblečení, a tím u dětí upevňovat jejich tělesnou zdatnost, vytrvalost a otužilost. Seznámí se i s jinými kulturami – Eskymáci. Děti mají možnost uplatnit svoji představivost a fantazii při výtvarných činnostech motivovaných zimní tematikou.</p> <p>2. Zvířata a ptáci v zimě – budeme pozorovat zimní přírodu a stopy ve sněhu při vycházkách do přírody, doplňovat zobání pro ptáky v krmítku, pozorovat příbytky zvířat a seznámí se s výukovým programem Ochrany fauny ČR.</p> <p>3. Pečujeme o své zdraví – děti se postupně seznamují s tím, jak vypadá naše tělo a učí se správnému pojmenování jeho jednotlivých částí, potřeb a funkcí. Pochopí, proč si máme vážit svého zdraví a seznámí s ochranou zdraví. Celé téma je zakončeno praktickými a prožitkovými aktivitami, především návštěvou zdravotní sestřičky v MŠ.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí;	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimát si (nového, změněného, chybějícího)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	uvědomění si vlastního těla	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
		koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
		zachovávat správné držení těla

6.1.6 Objevujeme svět

Název integrovaného bloku	Objevujeme svět
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Seznámíme se s existencí jiných kultur na naší planetě i u nás v ČR. Budeme objevovat svět mimo naši planetu. Seznámíme se s jednoduchými astronomickými pravidly. Naučíme se využívat encyklopedie a mapy, vyhledávat zajímavosti o vesmíru, ale i o povrchu naší planety. Podíváme se do pohádky a zase zpátky a nakonec oslavíme Masopust...tradice, maškarní rej, karneval v MŠ.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. Naše Země kulatá – děti seznámí s existencí jiných kultur a národností, podíváme s, přečteme si o jejich způsobu života a podmínkách, ve kterých žijí.</p> <p>Seznámí se také se symboly naší země – hymnou, vlajkou, panem prezidentem, státním znakem, korunovačnými klenoty aj.</p> <p>2. Raketou do vesmíru – děti se seznámí s pojmem vesmír, s planety sluneční soustavy a dopravními prostředky aj.</p> <p>3. Z pohádky do pohádky – Seznámí s klasickými pohádkami, získávají vztah k ústní slovesnosti, literatuře i divadlu.4. Masopust a karnevalové veselí – děti se seznámí s tradicemi které se pojí k Masopustu. Závěrem týdne se uskuteční v MŠ dětský karneval.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“ zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku	vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností poznávání jiných kultur	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.) vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

6.1.7 Probouzení jara

Název integrovaného bloku	Probouzení jara
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	V tomto bloku budeme pozorovat probouzející se jarní přírodu, její krásu, rozmanitost. Naučíme se vyjádřit své prožitky slovy i výtvarně. Při praktických činnostech se staneme „malými zahradníky“. Pochopíme, že člověk může přírodě pomáhat, ale i škodit. Uvědomíme si, jak je důležité starat se o prostředí, v němž žijeme. Porovnáme život na vesnici a ve městě a první jarní den hodíme královnu zimy do potoka, aby se už letos nevracela. K jaru patří zvířata a jejich mláďata. Umíme je správně pojmenovat? Prohloubíme zájem dětí o knihu, budujeme lásku a úctu ke knize, vybíráme knihy blízké dítěti jak tématem, tak i provedením.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. Jaro už je zase tady – budeme pozorovat probouzející se jarní přírodu, její krásu a rozmanitost. Naučíme se vyjádřit své prožitky slovy i výtvarně. Budeme poznávat jarní květiny.</p> <p>2. Jaro ťuká na vrátka, narodí se zvířátka – děti se pomocí pohybových a smyslových her, pohádkami, seznámí s domácími zvířátky a jejich životem.</p> <p>3. Zimo, zimo, táhni pryč – se děti seznámí s probíhajícími změnami přírody, s přicházejícím jarem a rozvíjením kladného vztahu k přírodě a úcty k životu ve všech jeho formách. 21. března je první jarní den a s dětmi vyrobíme z pečiva královnu zimy – Moranu, kterou společně půjdeme hodit do potoka, aby odplavala pryč a s ní i dlouhá zima.</p> <p>4. Slavnosti broučků – děti získají nové informace a poznatky za života hmyzu – jeho zvláštnostech, zajímavostech a vlastnostech, kde žije, jak se živí, jeho užitečnost.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	<p>koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p> <p>ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p> <p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami,</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

6.1.8 Barevné počasí

Název integrovaného bloku	Barevné počasí
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	V tomto bloku se zaměří na naše nejstarší děti – předškoláky a budeme se s nimi připravovat k zápisu do školy. Upevníme si znalosti o dopravních prostředcích i o pravidlech silničního provozu, na dopravním hřišti si svoje znalosti a dovednosti prakticky vyzkoušíme. Připomeneme si, že duben je měsícem bezpečnosti. Připravíme se na velikonoční svátky, připomeneme si tradice i to, proč Velikonoce slavíme. Poslední den v měsíci spálíme „čarodějnicí“, poučíme se o tom, že oheň je dobrým sluhou, ale špatným pánem.

Název integrovaného bloku	Barevné počasí
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. Maxipes Fík ve škole – děti se seznámí hrou formou se školním prostředím, zbavit je zbytečného ostychu z neznámého prostředí a připravit je na zápis do 1. ročníku ZŠ, ne však ve smyslu "biflování vědomostí", ale motivovat k dalšímu poznávání a učení, uvědomit si, že dozvídat se nové věci je důležité pro další život, vytvářet dobré předpoklady pro další učení.</p> <p>2. Veselé Velikonoce – děti se seznámí s tradicemi a lidovými zvyky, písničkami a říkankami. Koncem týdne proběhne v MŠ Velikonoční jarmark.</p> <p>3. Co létá, jezdí, pluje – děti se seznámí s dopravními situacemi, se kterými se mohou setkat v roli chodce, spolujezdce, cyklisty nebo cestujícího ve veřejných dopravních prostředcích. Koncem týdne je do MŠ pozvaný policista.</p> <p>4. Malá čarodějka – děti se seznámí s tradicemi a zvyky „Pálení čarodějnic“ prostřednictvím hudebně pohybových činností, výtvarného tvoření a dalších aktivit. Na závěr týdne proběhne v MŠ společná akce s rodiči.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.) poznat některá písmena a číslice, popř. slova
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky,	vytváření základů pro práci s informacemi	projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)		
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

6.1.9 Když všechno kvete

Název integrovaného bloku	Když všechno kvete
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Kvetoucí pampelišky, zvonečky, sedmikrásky a další květiny nás budou inspirovat k jarnímu tvoření a radosti. Také ke zvířatům a jejich mláďatům mají děti velmi blízký vztah. Okolí mateřské školy, poskytuje mnoho příležitostí k poznávání a pozorování života drobných hospodářských i volně žijících zvířat, ptáků a hmyzu. Oslavíme s maminkami jejich svátek, připravíme si pro ně kulturní program, kterým potěšíme i babičky. Seznámíme se s řemesly jak se co dělalo a dnes dělá, a nakonec se vydáme do zoo v Doksech, kde si ukážeme různé druhy zvířat.

Název integrovaného bloku	Když všechno kvete
Návrhy dílčích témat pro realizaci	1. U nás doma aneb maminka má svátek – děti vystoupí na besídce pro maminky s krátkým pásmem tanečků, písni a básní. Vyrobí mamince malý dárek a přáníčko k svátku. 2. Každý něco děláme – děti se seznámí s různými profesemi, vytvoří si pozitivní vztah k řemeslům a jednotlivým profesím. 3. Rozkvetlá louka – budeme pozorovat jarní přírodu, její krásu a rozmanitost. Naučíme se vyjádřit své prožitky slovy i výtvarně. Budeme poznávat květiny i živočichy, které můžeme na louce potkat. 4. Máme rádi zvířata – děti se seznámí s různými druhy zvířat, domácími, lesními i exotickými. Navštívíme mini zoo v Doksech.

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat</p>	<p>získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci</p> <p>vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách</p>	<p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody</p>

6.1.10 Putování za sluníčkem

Název integrovaného bloku	Putování za sluníčkem
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	<p>S blížícím se koncem školního roku si užijeme mnoho radosti a zábavy. Čeká nás oslava MDD, školní výlet, loučení se školáky i spousta objevů při vycházkách do přírody ...Seznámíme se s existencí jiných kultur a národností, přečteme si o jejich způsobu života, i odlišných podmínkách, ve kterých žijí. Využijeme příležitosti a pozveme rodiče dítěte vietnamské národnosti, kteří nám budou vyprávět o odlišném způsobu života ve Vietnamu.</p>
Návrhy dílčích témat pro realizaci	<p>1. Děti celého světa a MDD – děti oslaví Mezinárodní den dětí, seznámí se prostřednictvím encyklopedií s lidmi různé barvy pleti a o životě dětí z celého světa.</p> <p>2. Olympijské hry – se děti seznámí s jednotlivými druhy sportů. Získávají povědomí o významu sportování pro lidské tělo a důležitosti správného stravování po sportování. Seznamují se s nejvýznamnější sportovní soutěží a s jejím symbolem – Olympijskými hrami. V tomto týdnu proběhnou v naší MŠ soutěže v Olympijských hrách.</p> <p>3. Čím pojedou na prázdniny – děti se seznámí s různými dopravními prostředky, se kterými pojedou na prázdniny a dozví se něco o bezpečnosti na cestách. Společně se vydáme na výlety do přírody.</p> <p>4. Předškoláci se loučí – rozloučíme se s předškoláky, kteří se představí v krátkém kulturním pásmu. Budou pasováni na školáky a společně s ostatními dětmi i rodiči oslaví konec školního roku.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	vytváření základů pro práci s informacemi	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) prožívat radost ze zvládnutého a poznaného formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat domluvit se slovy i gesty, improvizovat ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) poznat napsané své jméno zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p>
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu</p> <p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu okolí, živé tvory apod.)</p> <p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu okolí, živé tvory apod.)</p>
<p>projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost</p>	<p>rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat</p>	<p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p> <p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p> <p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p> <p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p>
<p>užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích</p>	<p>osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)</p>	<p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p>
<p>se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy</p>	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p>
<p>chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá</p>	<p>osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí</p>	<p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p>
	<p>rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách</p>	<p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu okolí, živé tvory apod.)
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	<p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p> <p>poznat napsané své jméno</p> <p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>sledovat očima zleva doprava</p> <p>sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p>
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“
		vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
se učí s chutí, pokud se mu dostává uznání a ocenění	vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činností a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“
		vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	vytváření základů pro práci s informacemi	rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	
	vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuální činností a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)		uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Rozpracování ročního plánování vzdělávacího programu do deseti integrovaných bloků je logickým uspořádáním dle ročních období.

Vzdělávací program svým obsahem odpovídá věku, možnostem, zájmům i potřebám dětí.

6.3 Dílčí projekty a programy

1. Lidové tradice a zvyky

- Vánoční a velikonoční dílničky pro rodiče
- Prodejní jarmarky dětských prací
- Drakiáda
- Pálení čarodějnic
- Halloween
- Masopust
- Mikuláš
- Kuličkáda
- Den dětí
- významné dny aj.

2. Recyklohraní

- třídění odpadu v MŠ, sběr starého papíru – soutěž s Kovošrotem
- plastová víčka
- Uklidíme Česko – Den Země

3. Akademie, besídky

- školní akce i veřejná vystoupení (vítání občanů, vystoupení pro důchodce)

4. Celé Česko čte dětem

5. Dopravní výchova

6. Sportovní dny

- Olympiáda v MŠ a oblastní olympiáda mezi MŠ

7. Zdravý životní styl

8. Logopedická prevence v MŠ

9. Angličtina v MŠ

- Angličtina s WATSENGLISH umožňuje dětem seznámit se s angličtinou velmi podobným způsobem, jakým vnímaly svůj mateřský jazyk.
- Angličtina probíhá v dopoledních hodinách se všemi dětmi v MŠ v návaznosti na téma z IB. Je vyučována bezplatně učitelkou MŠ.

10. Maxík – Stimulační program pro předškoláky a děti s odloženou školní docházkou

11. Spolupráce s DDM Libertin Česká Lípa – Se zvířátky po MŠ.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Soulad ŠVP (TVP) s RVP PV	identifikační údaje o MŠ obecná charakteristika školy podmínky vzdělávání organizace vzdělávání charakteristika vzdělávacího programu vzdělávací obsah evaluační systém	SWOT analýza, dotazník – srovnání s RVP PV analýza – opatření	Před 1. zpracováním ŠVP z počátku ročně, dále jednou za tři roky	zástupkyně ředitele MŠ s kolektivem zaměstnanců MŠ
Plnění cílů ŠVP (TVP)	identifikační údaje o MŠ obecná charakteristika školy podmínky vzdělávání organizace vzdělávání charakteristika vzdělávacího programu vzdělávací obsah evaluační systém	SWOT analýza, dotazník – srovnání s RVP PV analýza – opatření	Před 1. zpracováním ŠVP z počátku ročně, dále jednou za tři roky	zástupkyně ředitele MŠ s kolektivem zaměstnanců MŠ
Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání (zpracování a realizace integrovaných bloků)	Cílem hodnocení je zjistit, zda a nakolik je TVP a jeho naplňování v souladu s požadavky RVP PV, a získat tak konkrétní podněty pro zlepšení, obohacení, zkvalitnění.	Hospitace, průběžné kontroly, vyhodnocení ŠVP PV, závěry z porady, portfolia atd.	Jednou za tři roky	zástupkyně ředitele
Práce učitelů (včetně jejich sebereflexe)	přístup k dětem pedagogický styl vzdělávací nabídka tvorba a naplňování TVP profesionální dovednosti	rozhovory i záznamy videozáznamy hospitace, vzájemně sebehodnocení inventáře VÚP anketa rodičům analýza a opatření	denně, průběžně závěr IB dle plánu pololetně 1x ročně VHŠ	všichni pedagogové i děti, rodiče kolektiv MŠ

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Výsledky vzdělávání (pedagogická diagnostika)	dítě a jeho tělo dítě a psychika dítě a ten druhý dítě a společnost dítě a svět	rozhovory, portfolia záznamy IB, in. plány záznamy o vzdělávání pokročilých dětí = inventáře VÚP hospitace, videozáznamy srovnání, porady rozhovory anketa rodičům analýza a opatření	denně, průběžně závěr IB, dle plánu 3x ročně dle plánu pololetně, ročně 1x ročně VHŠ	zástupkyně ředitele MŠ všechny učitelky děti rodiče kolektiv MŠ
Kvalita podmínek vzdělávání v kontextu RVP PV	věcné životosprávné psychosociální organizace chodu řízení MŠ personální zajištění spoluúčast rodičů	rozhovory i záznamy hodnocení IB hospitace, vzájemné porady inventáře VÚP srovnání anketa rodičům analýza a opatření	denně, průběžně závěr IB dle plánu pololetně 1x za rok VHŠ	zástupkyně ředitele MŠ s celým kolektivem zaměstnanců částečně děti rodiče kolektiv MŠ